

Länstyrelsen
Norrbotten

YTTRANDE

1 (2)

Datum
2019-05-13

Diarienummer
800-2195-2019

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över (SOU 2018:83) Betänkande: Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talande språk (Ref.U2018/04684/UF)

Länstyrelsen i Norrbottens län har som remissinstans fått möjlighet att yttra sig över betänkandet angående ett reformerat regelverk för tolkar i talande språk.

Sammanfattning

Tolkutredningens övergripande uppgift har omfattat en bred översyn av samhällets behov av och tillgång till tolkar i talade språk samt den offentliga sektorns användning av sådana tolkar. Målsättningen har varit att finna ett flexibelt, rättssäkert och effektivt system som fungerar även i framtiden. Direktiven har omfattat en rad fokusområden, där olika aspekter och frågeställningar lyfts fram.

Länstyrelsen delar utredningens uppfattning om att det behövs ett system som är flexibelt, rättssäkert och effektivt, som är hållbart långsiktigt.

Länstyrelsens synpunkter

9. Barn och anhöriga som tolkar

Utredningen har som ett direktiv att uppmärksamma barn som tolkar åt anhöriga. Länstyrelsen anser att det är viktigt att detta perspektiv lyfts upp, då barn idag, många gånger ersätter bristen på auktoriserade och utbildade tolkar. Grundinställningen från Länstyrelsens sida är barn aldrig bör användas som tolkar, inte ens i undantagsfall. Det finns en lojalitet från barnens sida gentemot sina föräldrar, samt att barn rimligen inte alltid själva förstår innebörden av allt det som ska tolkas. Lojaliteten kan få negativa konsekvenser då barnen kanske översätter till något annat för att inte göra föräldrarna ledsna eller besvikna. När andra anhöriga tolkar utan att ha genomfört tolkutbildning kan det lätt bli missförstånd då den anhörige inte själv förstår vad innebörden är i det som ska tolkas, vilket kan få ej förväntade konsekvenser.

9.5 Utredningens bedömningar och förslag avseende barn- och anhörigtolkning

Länsstyrelsen välkomnar utredningens förslag att införa ett förbud mot att använda barn som tolkar.

13.5 Utredningens överväganden och förslag

Länsstyrelsen delar utredningens förslag om att tilldela länsstyrelserna ansvaret för registrering och operativt tillsynsansvar över tolkförmedlingar. Idag är det som utredningen nämner brister i tillsyn och uppföljning av tolkarnas utbildningsbakgrund och kompetens. Med ett utvecklat tillsynsuppdrag skulle kvalitén på tolkarna kunna höjas och de tolkar som idag har utbildning och auktorisation skulle inte slås ut av utbildade tolkar. Länsstyrelsen instämmer i vad som anges i utredningens om att länsstyrelserna redan har erfarenhet av tillsynsfrågor och är den lämpligaste utföraren av de nya uppdragen.

Då det idag saknas resurser, organisering och andra förutsättningar för att utföra en kvalitativ tillsyn är det en förutsättning för länsstyrelserna att myndigheterna kompenseras resursmässigt fullt ut för det nya uppdraget.

Utredningen nämner att vissa delar av uppdraget kan komma att koncentreras till en eller flera länsstyrelser. Länsstyrelsen Norrbotten är redan ett koncentrationslän i andra uppdrag och har en erfarenhet av att bedriva tillsyn/uppföljning i fler län än det egna länet, detta bör tas i beaktande om det beslutas att koncentrera uppdraget till vissa länsstyrelser.

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag om att utvecklad tillsyn ska gälla tolkar med auktorisation och godkänd utbildning samt tolkförmedlingar som önskar arbeta mot offentlig sektor.

15.1 Förslaget till tolklag

Utredningen föreslår en ny tolklag med bestämmelser om anlitan av tolk i talade språk hos myndigheter under Riksdag och regering. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2020 med undantag för 2 kap. 1 §, val av tolk, som föreslås träda i kraft 1 januari 2024. Länsstyrelsen menar att det är av vikt att påskynda även förslaget i 2 kap.1 § då syftet är att säkerställa att de tolkar som anlitas har erforderlig kompetens för uppgiften.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Björn O Nilsson. Torsten Fors har varit föredragande. I den slutliga utformningen av yttrandet har även Linda Kero, Rättsenheten, Karin Börjesson, avdelningschef deltagit.